

І. Й. Крпун'як,

к. е. н., доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія,

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5618-4863>

Л. Б. Крпун'як,

к. е. н., доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2013-6461>

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.18.88

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ СПРОМОЖНОСТІ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

I. Krupiak,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finances after S.I.Iurii,
West Ukrainian National University, Ternopil

L. Krupiak,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management,
public government and staff, West Ukrainian National University, Ternopil

CONCEPTUALIZATION OF THE FINANCIAL CAPACITY OF SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE STATE

У статті досліджено концептуальні засади фінансової спроможності сталого економічного розвитку держави. Узагальнено та систематизовано визначення поняття "фінансова спроможність сталого економічного розвитку держави", що відображає фінансовий стан держави, кругообіг капіталу, ресурсну здатність до висхідного економічного розвитку. Обґрунтовано, що неефективне розміщення фінансових ресурсів держави, їх іммобілізація, неплатоспроможність, внутрішня та зовнішня заборгованість держави, недостатнє фінансове забезпечення економічного розвитку у зв'язку з несприятливими тенденціями, неправильно обрана фінансова стратегія і тактика є наслідком низької фінансової спроможності або неспроможності забезпечення сталого економічного розвитку. Розглянуто класифікаційні ознаки фінансової спроможності сталого економічного розвитку держави та визначено їх взаємозв'язок і взаємозалежність. Встановлено, що фінансова спроможність сталого економічного розвитку є системою, результатом та індикатором економічної діяльності як окремих суб'єктів, так і держави в цілому, що опосередковує фінансові відносини, пов'язані з отриманням та використанням доходів, прибутків, здійсненням витрат, формуванням та використанням бюджетних фондів, здійсненням та отриманням податкових платежів, відрахувань, виплат, функціонуванням цільових фондів грошових коштів, проведенням фінансової політики. Акцентовано, що на різних етапах економічного циклу, під впливом внутрішніх та зовнішніх чинників, залежно від рівня функціонування економічного суб'єкта та його зв'язку із суспільним виробництвом фінансова спроможність може створювати передумови і відповідно розглядатися як умова для забезпечення рівноваги, по-

долання негативного впливу чинників та змін внутрішнього й зовнішнього середовища, стабілізації чи забезпечення рівноваги економіки, формування відновлювальних процесів та безпосередньо сталого розвитку. Обґрунтовано заходи щодо підвищення рівня фінансової спроможності сталого економічного розвитку держави для попередження негативних тенденцій макроекономічної динаміки.

The article researches the conceptual foundations of the financial capacity of sustainable economic development of the state. The definition of the concept of "financial capacity for sustainable economic development of the state" is generalized and systematized, which reflects the state's financial condition, capital circulation, resource capacity for upward economic development. It is substantiated that ineffective allocation of state financial resources, their immobilization, insolvency, internal and external debt of the state, insufficient financial support for economic development in connection with unfavorable trends, incorrectly chosen financial strategy and tactics are a consequence of low financial capacity or the inability to ensure sustainable economic development. The classification features of the financial capacity of sustainable economic development of the state are considered and their relationship and interdependence are determined. It is established that the financial capacity of sustainable economic development is a system, result and indicator of the economic activity of both individual subjects and the state as a whole, which mediates financial relations which refer to the receipt and use of income, profits, expenditures, formation and use of budget funds, implementation and receipt of tax payments, deductions, payments, operation of special purpose funds, implementation of financial policy. It is emphasized that at different stages of the economic cycle, under the influence of internal and external factors, depending on the level of functioning of the economic entity and its connection with social production, financial capacity can create prerequisites and, accordingly, be considered as a condition for ensuring balance, overcoming the negative influence of factors and changes in the internal and external environment, stabilization or ensuring the equilibrium of the economy, formation of restorative processes and direct sustainable development. Measures to increase the level of financial capacity for sustainable economic development of the state to prevent negative trends in macroeconomic dynamics are substantiated.

Ключові слова: фінансова спроможність, сталий економічний розвиток, економічне зростання, національна економіка, фінансові ресурси, прямі іноземні інвестиції, заощадження населення, банківський кредит.

Key words: financial capacity, sustainable economic development, economic growth, national economy, financial resources, direct foreign investment, population savings, bank credit.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

В сучасних умовах докорінна зміна господарської структури економіки держави, низький рівень її галузевої диверсифікації та недостатність власних фінансових ресурсів унеможливають сталий економічний розвиток. Належне фінансування сталого розвитку передбачає макроекономічне збалансування та дозволяє у довгостроковій перспективі створити умови для досягнення високого рівня життя населення. В цьому контексті пошук необхідних фінансових ресурсів для забезпечення вирішення глобальних проблем, подолання бідності, підтримки безпеки життєдіяльності, а також розробка нових механізмів, які дозволяють спрямовувати реалізацію економічної політики держави на досягнення цілей сталого розвитку є важливими завданнями сього-

дення. Відтак, забезпечення фінансової спроможності сталого економічного розвитку держави є пріоритетним напрямком її фінансової політики, який потребує системного і комплексного вивчення, оцінки потенційних фінансових можливостей держави та передбачення ймовірності виникнення дестабілізуючих чинників для формування стратегічних й тактичних цілей збалансованого розвитку.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемам забезпечення сталого економічного розвитку держави та окремим аспектам його фінансування присвячені праці вітчизняних вчених: З. Герасимчук [3], М. Долішнього, О. Другова, І. Камінської [4], М. Карліна [5], І. Круп'як [9], В. Пилипів, А. Філіпенка, Я. Хоменко, С. Юрія. Однак існує потреба у подальшо-

му розширенні меж розгляду категорій фінансової спроможності сталого економічного розвитку держави, конкретизації та розкритті її змісту, виявленні факторів, що впливають на фінансову спроможність національної економіки та збільшення обсягів її фінансових ресурсів.

ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Основною метою статті є систематизація теоретичних підходів щодо визначення особливостей фінансової спроможності сталого економічного розвитку держави та оцінка його наслідків для виокремлення напрямів оптимальної фінансової політики.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Забезпечення сталого економічного розвитку держави в значній мірі визначається її фінансовою спроможністю, що дозволяє ефективно використовувати ресурсний потенціал та нарощувати конкурентні переваги. Фінансова спроможність відображає фінансовий стан держави, кругообіг капіталу, ресурсну здатність до висхідного економічного розвитку. Фінансову спроможність сталого економічного розвитку держави забезпечують внутрішні фінансові нагромадження та прямі іноземні інвестиції. При цьому, належне використання внутрішніх фінансових ресурсів сприяє стабілізації національної економічної системи, лібералізації торгівлі, реформуванню податкової системи. Зростання інвестицій визначається обсягом заощаджень, які можуть трансформуватися в інвестиції.

Дефініція "спроможність" означає матеріальну можливість будь-якої діяльності. Спроможність визначається також як передумова, наявність здатності (здібності, уміння, можливості) виконувати роботи, здійснювати що-небудь [2, с. 1182]. Відтак, спроможність відображає стан об'єкта та його можливості в багатьох реальних процесах і явищах. Разом з тим, категорія "фінансова спроможність" включає комплекс характеристик, здатних забезпечити цілісну оцінку фінансового стану певної економічної системи, а також можливостей зміни цього стану для забезпечення сталого економічного розвитку. На думку І.М. Камінської "фінансова спроможність — це конкретний стан соціально-економічної системи, за якого вона задовольняє економічні, соціальні та екологічні потреби і задовольнятиме їх у майбутньому, а тому фінансова спроможність — це також передумова виникнення нових можливостей розвитку, забезпечення конкурентоспроможності" [4, с. 94]. В такому контексті фінансова спроможність полягає у здатності акумулювати фінансові ресурси, забезпечувати конкурентоспроможність, економічну стабільність у довгостроковій перспективі. Фінансова спроможність є багатоаспектним поняттям, яке охоплює фінансову сферу держави та передбачає вивчення сукупності чинників, які відображають різні аспекти її функціонування. Забезпечення фінансової спроможності здійснюється шляхом корегування напрямів формування та використання фінансових ресурсів, а також на основі врахування впливу внутрішнього та зовнішнього середовища. Дана категорія характеризує економічні відносини, через які відбувається економічний розвиток держави.

Комплексність дефініції фінансової спроможності полягає у відображенні рівня фінансового стану держави, її здатності виконувати свої зобов'язання та забезпечувати сталий економічний розвиток при відносній незалежності від змін внутрішніх та зовнішніх чинників. Відтак, фінансова спроможність це можливість достатнього фінансового забезпечення будь-якого об'єкта дослідження. Під забезпеченням фінансової спроможності доцільно розуміти розроблення комплексу заходів та формування фінансово-економічного механізму їх реалізації, спрямованих на досягнення стратегічних цілей держави.

Колектив авторів на чолі з М. А. Коваленко вважають, що цілю фінансової спроможності будь-якого регіону є його економічний розвиток. Саме тому "фінансова спроможність регіону передбачає його здатність забезпечувати гідні умови для розвитку, яка базується на можливості суб'єктів регіональних відносин спільно формувати і реалізовувати фінансову стратегію забезпечення сталого регіонального розвитку, залучати до цього процесу наявні та потенційні фінансові ресурси регіону для фінансування економічних, соціальних і екологічних програм розвитку, встановлювати максимальні та раціональні напрямки їх розподілу та використання" [6, с. 150]. При цьому на думку С.Я. Кондратюк та Н.В. Осадчук "метою фінансової спроможності є не тільки аналіз і моніторинг фінансового стану регіону, а й пошук резервів, розробка, обґрунтування і впровадження комплексу заходів з ефективного використання фінансових ресурсів, які забезпечать довготривалу стабільність і перспективний соціально-економічний розвиток регіону на основі збалансованості активів і пасивів, доходів і витрат, позитивних і негативних грошових потоків. Зовнішнім проявом фінансової спроможності є платоспроможність (ліквідність), а внутрішнім — фінансова стійкість і фінансовий потенціал" [8, с. 135]. Від рівня фінансової спроможності залежать можливості регіону, його інвестиційна привабливість. Недостатня фінансова спроможність може призвести до проблем з платоспроможністю та відсутністю фінансових засобів для ефективного функціонування. У відповідності до зазначених підходів фінансова спроможність є реальною і потенційною здатністю регіону функціонувати та розвиватися. Фінансову спроможність сталого економічного розвитку держави відображає її фінансово-економічна система, яка функціонує за рахунок наявних та потенційних фінансових ресурсів. Належна фінансова спроможність забезпечує зміну стану національної економіки шляхом приросту національного продукту та його якості при своєчасному запобіганні негативних ефектів.

Низка науковців розглядають фінансову спроможність сталого економічного розвитку на макрорівні, а також як фінансову дієздатність до результативного використання ресурсів об'єкта дослідження [10, с. 32], або як фінансову стійкість, що характеризується здатністю регіональних соціально-економічних систем самостійно забезпечувати розвиток [7, с. 7], або ж поєднують дві вищезазначені характеристики, тобто вносять у її зміст достатність та стійкість. Так, на думку вчених І.М. Вахович та І.М. Камінської "концептуальні засади фінансової спроможності регіону мають включати наступні положення:

Рис. 1. Класифікація фінансової спроможності сталого економічного розвитку держави

Джерело: розроблено автором.

— фінансова спроможність регіону є багатомірним явищем, а тому потребує дослідження за різними ознаками, що її характеризують: фінансова достатність, фінансова дієздатність та фінансова стійкість регіону;

— фінансова спроможність регіону визначається його фінансовими можливостями у забезпеченні соціально-економічних потреб у повному обсязі, що зумовлює її розгляд як фінансової достатності;

— фінансова спроможність повинна розглядатись як результативність господарської діяльності регіону, а тому характеризуватись фінансовою дієздатністю регіону у забезпеченні соціально-економічного розвитку;

— фінансова спроможність регіону відображає його фінансові можливості самостійно забезпечувати соціально-економічний розвиток, а тому повинна визначатись фінансовою стійкістю території; за системного та комплексного підходу до проблеми визначення фінансової спроможності регіону, регіон розглядається як відкрита соціоеколого-економічна система (яка існує за рахунок наявних та потенційних фінансових ресурсів), і тоді фінансову спроможність регіону (як певний рівень забезпеченості фінансовими ресурсами, результативності їх використання і фінансової самостійності), можна вважати індикатором стабільного і динамічного розвитку регіональної системи" [1, с. 194].

Визначені концептуальні положення та підходи дозволяють виділити змістові характеристики фінансової спроможності регіону: фінансова достатність, фінансова дієздатність та фінансова стійкість. При цьому, фінансова достатність регіону розглядається як збалансованість його фінансових можливостей та потреб, тобто забезпеченість регіону фінансовими ресурсами, достатніми для гарантування безперервного та своєчасного задоволення потреб соціально-економічного розвитку. Під фінансовою дієздатністю регіону розуміється здатність суб'єктів фінансово-економічних відносин регіону оптимально розподіляти та ефективно використовувати фінансові ресурси, нарощуючи фінансовий потенціал, що забезпечує результативність

фінансової політики соціально-економічного розвитку регіону та формує його конкурентні переваги. Фінансову стійкість регіону визначено як здатність протистояти внутрішнім і зовнішнім негативним впливам на соціально-економічний розвиток шляхом дотримання такої структури джерел фінансування, яка забезпечуватиме стабільність розвитку у коротко— та довгостроковій перспективі [3, с. 40—45]. Враховуючи виокремлені змістові характеристики, фінансова спроможність регіону відображає його здатність протистояти дестабілізаторам соціально-економічного розвитку на основі забезпечення достатнього обсягу фінансових ресурсів, їх оптимального розподілу та ефективного використання за умови дотримання такої структури джерел фінансування, яка забезпечуватиме збалансований розвиток. В існуючих дослідженнях фінансова спроможність соціально-економічного розвитку просторової системи визначається як єдність достатності фінансового потенціалу утворення, результативності використання фінансових ресурсів та можливості самостійного забезпечення соціально-економічного розвитку [11, с. 98]. Саме тому, в контексті нашого дослідження неефективне розміщення фінансових ресурсів держави, їх імобілізація, неплатоспроможність, внутрішня та зовнішня заборгованість держави, недостатнє фінансове забезпечення економічного розвитку у зв'язку з несприятливими тенденціями, неправильно обрана фінансова стратегія і тактика є наслідком низької фінансової спроможності або неспроможності забезпечення сталого економічного розвитку.

Належна фінансова спроможність сталого економічного розвитку держави передбачає її можливість за рахунок достатнього обсягу власних фінансових ресурсів забезпечувати витрати у короткостроковій та довгостроковій перспективі. Недостатня фінансова спроможність сталого економічного розвитку призводить до неплатоспроможності держави, відсутності фінансових засобів для ефективного функціонування. Разом з тим, в залежності від об'єкта дослідження фінансова спроможність може бути внутрішньою, зовнішньою та загальною (рис. 1).

Внутрішня фінансова спроможність формується під впливом процесів, що відбуваються в середині держави при достатньо високих показниках її функціонування. Зовнішня фінансова спроможність сталого економічного розвитку визначається дією чинників, на які не може вплинути держава. Загальній фінансовій спроможності притаманні елементи двох вищезазначених спроможностей. Важливим критерієм класифікації фінансової спроможності є також період протягом якого здійснюється її оцінка. Тактична спроможність забезпечує баланс надходжень та витрат на певний момент часу. Стратегічна фінансова спроможність сприяє сталому економічному розвитку держави у відповідності до її цілей у довгостроковій перспективі.

Науковець Кралін М.І. вважає, що "фінансова спроможність є фінансовою здатністю регіону задовольняти основні соціально-економічні потреби жителів регіону та забезпечувати фінансування загальнодержавних функцій, пропорційно фінансовим можливостям регіону" [5, с. 24]. Автор також диференціює реальну і потенційну (яка через тіньову економіку вища, ніж реальна) фінансову спроможність регіону, з чим не просто погодитися, оскільки спроможність є явищем, що пов'язане з можливістю, з потенціалом громади спрямовувати фінансові ресурси на задоволення потреб, і тіньові фінанси беруть у цьому процесі безпосередню участь.

Отже, фінансову спроможність сталого економічного розвитку можна досліджувати на макро-, мікрота мезо- рівнях. Так, фінансова спроможність на макрорівні передбачає фінансові можливості усієї національної економіки. Стан фінансової спроможності держави визначається обсягом державних фінансових ресурсів, фінансових ресурсів суб'єктів господарювання, домогосподарств, ресурсів суб'єктів фінансово-кредитної інфраструктури, іноземних фінансових ресурсів, можливостями їх акумуляції, розподілу та використання. При цьому, державні фінансові ресурси формуються за рахунок коштів зведеного бюджету, цільових фондів, фондів державних підприємств, установ, організацій, державного кредиту та державного страхування. Фінансові ресурси суб'єктів господарювання — це власні, позичені та залучені кошти підприємств, установ, організацій. Ресурси населення це в основному доходи та накопичені ними заощадження, інші отримані кошти. Спроможність фінансово-кредитних установ визначається обсягом статутного капіталу, а також позичених та залучених коштів. Іноземні фінансові ресурси являють собою прямі та портфельні інвестиції, кредити міжнародних фінансових інституцій, інші зовнішні фінансові ресурси.

Мезорівень формує фінансова спроможність регіонів, галузей економіки, а на мікрорівні завжди представлена фінансова спроможність підприємств, домогосподарств. Відтак, забезпечення фінансової спроможності сталого економічного розвитку держави в кризовий період потребує принципово нового підходу до управління фінансовою системою з метою підтримки її збалансованості (збільшення здатності до акумуляції та ефективного розміщення фінансових ресурсів),

підвищення стійкості (зменшення залежності від зовнішніх впливів).

Важливе значення при визначенні причинно-наслідкових зв'язків формування фінансової спроможності сталого економічного розвитку держави має дослідження впливу на неї циклічності економіки, оскільки рух економічної системи не завжди є неперервним, поступальним (це пов'язано з виникненням спадів, перешкод, порушенням економічної системи вартостей, що гальмують розвиток та зумовлюють кризові явища). Циклічність як явище, типове для різних економічних систем, виявляється у їх хвилюватому русі під впливом внутрішніх та зовнішніх чинників, що відображає формування та розбалансування макроекономічної рівноваги. Циклічність реалізується в економічному русі по спіралі при зміні кількісних та якісних параметрів, суспільних укладів та устроїв. При цьому, фінансова спроможність сталого економічного розвитку є системою, результатом та індикатором економічної діяльності як окремих суб'єктів, так і держави в цілому, що опосередковує фінансові відносини, пов'язані з отриманням та використанням доходів, прибутків, здійсненням витрат, формуванням та використанням бюджетних фондів, здійсненням та отриманням податкових платежів, відрахувань, виплат, функціонуванням цільових фондів грошових коштів, проведенням фінансової політики. Відтак, на різних етапах економічного циклу, під впливом внутрішніх та зовнішніх чинників, залежно від рівня функціонування економічного суб'єкта та його зв'язку із суспільним виробництвом фінансова спроможність може створювати передумови і відповідно розглядатися як умова для забезпечення рівноваги, подолання негативного впливу чинників та змін внутрішнього й зовнішнього середовища, стабілізації чи забезпечення рівноваги економіки, формування відновлювальних процесів та безпосередньо сталого розвитку.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

В умовах політичної, економічної та соціальної нестабільності для забезпечення сталого економічного розвитку країни доцільною є розробка ефективної фінансової політики з урахуванням стратегічних пріоритетів управління наявною фінансовою спроможністю. Разом з тим, ключова роль належить створенню умов для сталого економічного розвитку держави, який безпосередньо залежить від раціонального та ефективного використання обмежених фінансових ресурсів. Досягнення фінансової спроможності сталого економічного розвитку держави за таких умов потребує постійного удосконалення методів державного управління. Основними проблемами, які стоять на шляху розвитку національної економіки, є жорстка конкуренція на світовому ринку та макрофінансова нестабільність ринкового середовища, яке перебуває під постійним впливом внутрішніх і зовнішніх загроз. Особливо актуальними ці проблеми є в контексті зниження конкурентоспроможності національного виробництва, високого рівня збитковості вітчизняних

підприємств та загрозово низького рівня рентабельності їх діяльності. Правильне визначення цільових орієнтирів фінансової політики держави, забезпечення її ефективного функціонування, створення нових адаптованих до сучасних реалій інститутів та механізмів зміцнення фінансової спроможності дозволить ліквідувати суттєві проблеми національної економіки, уникнути низки помилок та досягти значних результатів сталого економічного розвитку.

Література:

1. Вахович І.М., Камінська І. М. Резерви нарощування фінансової спроможності регіонів України. Актуальні проблеми економіки: наук. екон. журн. 2010. № 3 (105). С. 187—196.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови. [Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. Ірпін: ВТФ "Перун", 2002. 1440 с.
3. Герасимчук З. В., Вахович І. М., Камінська І. М. Управління фінансовими ресурсами регіону: монографія. Луцьк: Надстир'я, 2005. 198 с.
4. Камінська І.М. Інтегральна оцінка фінансової спроможності регіонів України. Актуальні проблеми економіки: наук. екон. журн. 2008. № 5 (83). С. 92—101.
5. Карлін М. І. Необхідність врахування фінансової спроможності регіонів в контексті проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Сер.: Економіка. 2010. Вип. 15. С. 21—31.
6. Коваленко М. А., Мацієвич Т. О., Полевик Г. М. Фінанси регіону: навч. посіб. Херсон. нац. техн. ун-т. Херсон: Олді-плюс, 2010. 311 с.
7. Ковальов О.П. Регіональний розвиток: погляд на 100 років вперед. Регіональні перспективи. 2003. № 7—8 (32—33). С. 3—11.
8. Кондратюк С. Я., Осадчук Н. В. Фінансова спроможність як категорія публічних фінансів: сутність та складові. Вчені записки Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана: зб. наук. пр. 2008. Вип. 10. С. 133—138.
9. Круп'як І. Фінансове забезпечення розвитку економіки держави. Формування фінансового механізму сталого розвитку України: монографія / за ред. д-ра економ. наук, проф. О.П. Кириленко, доц. О.І. Тулай. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 410 с.
10. Любич О.О. Теоретичні основи прийняття фінансових рішень на макrorівні. К.: НДФІ, 2004. 348 с.
11. Михайлів Г. Фінансова спроможність соціально-економічного розвитку регіональних суспільних систем. Економічний аналіз. 2010. № 7. С. 97—99.

References:

1. Vakhovych, I.M. and Kamins'ka, I. M. (2010), "Reserves for increasing the financial capacity of the regions of Ukraine", Actual problems of the economy, vol. 3 (105), pp. 187—196.
2. Busel, V. T. (2002), Velykyj tлумachnyj slovnyk suchasnoi ukrains'koi movy [A large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language], VTF "Perun", Irpin, Ukraine.
3. Herasymchuk, Z. V. and Vakhovych, I. M. and Kamins'ka, I. M. (2005), Upravlinnia finansovymy

resursamy rehionu [Management of financial resources of the region], Nadstyria, Luts'k, Ukraine.

4. Kamins'ka, I. M. (2008), "Integrated assessment of the financial capacity of the regions of Ukraine", Actual problems of the economy, vol. 5 (83), pp. 92—101.

5. Karlin, M. I. (2010), "The need to take into account the financial capacity of regions in the context of administrative and territorial reform in Ukraine", Scientific notes of the National University "Ostroh Academy", vol. 15, pp. 21—31.

6. Kovalenko, M. A. and Matsiievych, T. O. and Polevyk, H. M. (2010), Finansy rehionu [Finances of the region], Kherson National Technical University, Oldie Plus, Kherson, Ukraine.

7. Koval'ov, O.P. (2003), "Regional Development: Looking 100 Years Ahead", Regional perspectives, vol. 7—8 (32—33), pp. 3—11.

8. Kondratiuk, S. Ya. and Osadchuk, N. V. (2008), "Financial capacity as a category of public finances: essence and components", Academic notes of the Kyiv National University of Economics named after Vadym Hetman, vol. 10, pp. 133—138.

9. Krupiak, I. (2017), "Financial support for the development of the state economy", Formuvannia finansovoho mekhanizmu staloho rozvytku Ukrainy [Formation of the financial mechanism of sustainable development of Ukraine], TNEU, Ternopil', Ukraine.

10. Liubich, O.O. (2004), Teoretychni osnovy pryjniattia finansovykh rishen' na makrorivni [Theoretical foundations of financial decision-making at the macro level], Research Financial Institute, Kyiv, Ukraine.

11. Mykhajliv, H. (2010), "Financial capacity of socio-economic development of regional social systems", Economic analysis, vol. 7, pp. 97—99.

Стаття надійшла до редакції 29.08.2023 р.

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

**Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)
Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292**

e-mail: economy_2008@ukr.net

 viber: +38 050 3820663